

Drákula z Malé Fatry

I.

Po celodenní túře lákala hospůdka zapadlá hluboko v údolí k posezení. Nebyl jsem zdaleka sám, kdo dostal podobný nápad. U malého stolku u okna zbyla naštěstí poslední prázdná židle.

„Máte tady volno?“ zeptal jsem se hubeného turistu, asi tak čtyřicátníka, který tam popíjel svoje pivo.

„To víte, že mám, posadte se,“ odpověděl a trochu se posunul, aby mi udělal dost místa.

Prohlédl si mne jediným pohledem od hlavy až k patě a pokračoval: „Spřízněná duše, zdá se. Taky jste zjistil, že začátkem června jsou slovenské hory nejkrásnější? Už sem v tuhle roční dobu jezdím hezkých pár let.“

„Taky mám hory moc rád, ale v Rajecké dolině jsem poprvé. A je to tady nádhera.“ Ani jsem nestačil doříct větu a všiml si mě číšník, vrchní a zřejmě i majitel v jedné osobě.

„Želáte si voľačo k jedlu?“ zeptal se, položil přede mne půllitr a hned vedle i jídelní lístek. No, vlastně jen takový papír s několika málo vytištěnými řádky.

„Děkuji, něco menšího bych si dal. Ale pivo teď nechci.“ Ještě že jsem si včas všiml velké reklamní cedule nad výčepem. Zdejší pivo je snad jediná věc, které tu stále nemohu přijít na chuť.

„Dobře jste udělal, vidím, že se vyznáte“ ozval se přisedící hned, co se hospodský vzdálil. Pak pozvedl prázdnou pivní láhev. „Ale lahvového Kozla tady nemají špatného. A jestli mohu poradit, tak si k němu dejte medvědí halušky. Místní specialita. Dělají je jenom pár týdnů v roce a na jídelníčku je nenajdete, ten tady zase tak často neobměňují.“

Za malou chvíli se na našem stole objevily dvě nové láhve s červenohnědou rohatou etiketou. A o něco později zvoněla i miska s haluškami. Poctivá porce, s křupavými kousky libové slaniny. Co víc by si mohl člověk za pět eur přát. Už při prvním soustu mě zaujala zvláštní chuť. V haluškách byla spousta syrových nadrobno nasekaných zelených lístků. A právě ty jim dodávaly pikantní česnekovou příchut.

„Tak co, chutná, chutná? A víte, proč se jim tady říká ‚medvědí‘?“ zeptal se přisedící.

„Ta slanina je snad z medvěda?“ plácl jsem první nesmysl, který mne napadl.

„Kdepak slanina,“ zasmál se. „Ta je z poctivého prasete. Ale česnek, ten je medvědí.“

„To myslíte ty malé zelené kousky?“

„A co jiného. Všude v okolí je ho plno. Vidíte třeba támhle ten horský hřbet?“ a ukázal rukou směrem k obzoru. Podvečerní slunce tam zboku svítilo na nápadnou vápencovou skálu, která se na konci hřebene tyčila k nebi jako dračí zub.

„Myslíte hřbet, co se táhne od Kláku? Nikdy jsem tam nebyl, ale brzy se tam asi vypravím.“

„Když půjdete z Kláku směrem na severovýchod, tak dobré dva kilometry kolem vás nic jiného, než medvědí česnek nepokvete. A jestli máte dobrý nos, tak ho nejprve ucítíte a teprve potom uvidíte. Tolik ho tam teď je.“

„Tak to ho určitě nepřehlédnu. Až dodneška jsem ho ani neviděl, ani nejedl.“

„Tak to byste si ho měl vzít častěji. Já na něj nedám dopustit. Je zdravý a dobrý na paměť. Pro mě je to vlastně takový ‚elixír mládí‘,“ přesvědčoval mě turista. „To byste se divil, jaké zázraky můžete v těchhle horách najít.“

„Proč bych se měl divit? Jezdím do slovenských hor už roky a vlastně je stále pořádně neznám. A taky mě tu pokaždé něco překvapí. Vloni to byly tisíce divokých mečků na Kysucích. A letos to bude třeba právě medvědí česnek.“

„Já nikdy nezapomenu, jak jsem ho tady ochutnal poprvé. To bylo taky pěkné překvapení!“ zavzpomínal turista. „Vy se už dnes asi nikam nechystáte, že? Jestli chcete, tak vám povím, jak to

tenkrát bylo. Už jsem o tom kdysi vyprávěl, ale nikdo mi to nechtěl věřit. Možná proto, že jsem měl tenkrát v sobě hezkých pár panáků. Zato dnes piju teprve svoje druhé pívko. Tak mi to snad aspoň vy budete věřit.“

Objednal jsem pro každého z nás další láhev. Milovník medvědího česneku si nejprve nalil, pak zvedl sklenici proti obloze a chvíli pozoroval hru slunečních paprsků ve zlatavém moku. Poté věnoval dlouhý zasněný pohled horám na obzoru, zhluboka se napil a konečně začal vyprávět svůj příběh.

II.

Ten den před lety pro mne nezačal vůbec dobře. Ráno jsem zaspal a ani bleskové sbalení batohu a zběsilý úprk do Frivaldu mi už nepomohly. Vždyť to znáte. Čím víc někam spěcháte, tím větší má hromadná doprava zpoždění. Ale pokud se pro změnu zpozdíte vy, třeba jenom o minutku, pak ten mizerný autobus určitě pojedje přesně na čas.

A tak jsem zůstal unaveně stát uprostřed vesnice. Bez snídaně, hladový a žíznivý, zato po pořádné ranní rozcvičce. Široko daleko žádný bufet, natož pak nějaká hospoda. Otevřený byl jenom poloprázdný krám, ale i tam dělali drahoty. Rohlíky prý mají jenom na objednávku. A tak jsem byl nakonec rád, když jsem si koupil aspoň trochu sýra a k němu vyprosil bochníček chleba. Polovinu jsem ho snědl hned a pak už jsem se jenom nudil a čekal na další autobus.

S několikahodinovým zpožděním jsem konečně vystoupil na Fačkovském sedle a začal stoupat vzhůru. Byl začátek července, slunko už stálo vysoko na obloze a vedro bylo k zalknutí. Musel jsem pospíchat, abych se dostal až do Frivaldské doliny, kam jsem měl ten den namířeno.

Po necelých dvou hodinách jsem se vyšplhal o půl kilometru výš, až na samotný vršek Kláku. Dusno začínalo být nesnesitelné, propocená košile se mi lepila k tělu, ale ten pohled stál za to. Z vrcholku je překrásný výhled a všude okolo vás jsou horské louky plné rozkvetlých upolínů. Nemohl jsem se ale kochat příliš dlouho. Na západní obloze rychle rostla černá mračna a kdesi v dálce dokonce zahřmělo. Začal se zvedat vítr a hnal tu letní bouřku přímo na mě.

Já na nic nečekal a rychle vyrazil. Vždyť mě čekalo ještě pár kilometrů cesty přímo po horském hřbetu. Po chvíli začala pěšina klesat dolů z Kláku a svahy po obou stranách byly porostlé bukovými lesy. Země všude pod nimi byla pokryta usychajícími žlutnouchými listy trochu připomínajícími konvalinky. Sem tam se mezi nimi objevilo i pár posledních bílých kvítků. Nic podobného jsem předtím neviděl. Ušel jsem už víc než kilometr a pořád skoro stejný obrázek. Na několika místech byla hlína u cesty rozhrabána několik centimetrů hluboko, jako by tam divočáci nebo jiná lesní havěť hledali nějakou podzemní laskominu.

Bouřka byla ale rychlejší než já. Náhle se setmělo, vítr zesílil a zlověstně hučel v korunách stromů. Viděl jste někdy pořádný horský les? Kmeny staletých buků tam nestojí pěkně rovně jako svíčky, ale jsou často všelijak pokroucené. A když vítr začal komíhat jejich větvemi, najednou se mi zdálo, jako by se probudila ze spánku shrbená strašidla a natahovala po mně svoje spáry. A já začal v tom hrůzostrašném lese hledat úkryt před bouřkou.

Párkrát jsem zaslechl zvláštní kvílivý zvuk, to když se za větru bukové větve a kmeny otřely o sebe. Jednu chvíli se mi dokonce zdálo, jako by to snad ani nebyl zvuk vyluzovaný dřevem, ale zoufalé lidské volání. A bylo tomu skutečně tak. Jak jsem se rozhlížel po nějaké skrýši, najednou jsem spatřil sehnutou lidskou postavu. Ten člověk měl hlavu nízko nad zemí. Pak ji nepatrně zvedl a mne jako by v ten okamžik probodl uhrančivý pohled jeho očí. A z jeho úst se znovu ozvalo volání o pomoc.

Stačilo pár rychlých kroků a stál jsem vedle něj. Vůbec jsem nechápal, jak se mu tohle mohlo stát. Obě ruce měl přitlačené k zemi vápencovým balvanem. Vší silou jsem se do něj opřel. Balvan se nepatrně pohnul, a neznámý se mohl konečně zase narovnat. Nejprve položil na zem malý zahradnický rýček, který svíral v pravé dlani a pak si promnul ztuhlé ruce.

„Díky moc. Nevím, jak bych si bez vás sám poradil. Mám asi víc štěstí než rozumu, ale ruce jsou našťestí obě celé.“

„Štěstí, toho máte víc než dost! Jak se vám vlastně tohle stalo?“

„Vyrýval jsem ze země medvědí česnek a nevšiml jsem si, že ten kámen nade mnou není zrovna moc stabilní. Asi jsem ho tím svým rytím ještě trochu uvolnil, najednou mi přimáčkli mi obě ruce k zemi a bylo to. A mým největším štěstím je, že jste se tady včas ukázal.“

Až teď jsem si všiml hromádky malých podlouhlých cibulek, která ležela na zemi kousek vedle našich nohou. „Tohle že je medvědí česnek?“ ukázal jsem na cibulky. „Nikdy jsem ho neviděl.“

„Vždyť tady v lese skoro nic jiného neroste.“

„Myslíte to žlutnoucí konvalinkové listí?“

„Jaképak konvalinky. Ty tady nikde nenajdete. Všude jenom samý česnek. A jestli mi pořád nevěříte, tak zkuste rozemnout mezi prsty nějaký málo uschlý list a přivoňte si.“

Poslechl jsem a výrazná česneková vůně mě přesvědčila, že ten bylinkář skutečně nelže.

„Mladé česnekové listy, ty jsou k jídlu nejlepší. Na ně je ale už trochu pozdě. Nechme ale na chvíli česnek česnekem nebo nám to ta bouřka nedaruje. Měli bychom se raději rychle schovat. Víám kousek odtud o bezpečném úkrytu, pojdte.“

Jako by počasí chtělo potvrdit jeho slova, nad našimi hlavami zaburácelo a na zem dopadly první dešťové kapky. Muž rychle sebral ze země svůj rýček, česnekové cibulky sesypal do plátěného pytlíku a během chvilky jsem už za ním klopytal dolů kamenitou strání. Ještě než se stačilo pořádně rozpršet, dorazili jsme do míst, kde byla pod skalním přemisem ukryta menší jeskyňka. Její dno vystlal vítr suchým bukovým listím a byla dost velká, aby se tu mohlo pár lidí pohodlně schovat před nepřízní počasí.

Sedli jsme si do listí a já jsem měl konečně dostatek času prohlédnout si neznámého. Dlouhé prošedivělé vlasy a vousy lemovaly ostře řezaný obličej, ze kterého vystupovaly černé uhrančivé oči. Byl hubený, vysoký a jeho věk se nedal dost dobře odhadnout.

„Rád bych vám něco nabídl, ale kromě česneku s sebou vlastně skoro nic nemám. Nechcete ochutnat aspoň ten?“ ozval se po chvíli.

Já jsem přikývl a nabídl mu na oplátku svoje skromné zásoby. A tak jsme tam seděli, jedli chleba se sýrem a přikusovali očištěné cibulky. Venku mezitím začalo boží dopuštění. Byla skoro tma, kterou co chvíli rozzářil blesk doprovázený hlasitým burácením. Hustý déšť zničehonic vystřídalo krupobití. Měli jsme vlastně štěstí oba dva, že jsme se potkali a stačili včas ukryt.

„Tak co, jak vám chutná můj česnek?“ zeptal se.

„Samotný bych ho jenom tak na lačno jíst nemohl. Ale k tomu chlebu chutná báječně. Zato vy se živíte skoro jenom česnekem, nabídněte si ještě chleba,“ odpověděl jsem.

„Dík za nabídku, vezmu si. Ale jde jenom o zvyk. I vy byste brzy dokázal jíst samotný česnek. Stejně jako já.“ Vzal si krajíček chleba a zakousl se do něho. Na chvíli se při tom ukázaly jeho dlouhé horní špičáky a ve mně by se v ten okamžik krve nedořezal.

Muž si toho všiml a zasmál se: „Snad byste se nebál, přece nevěříte na pověry.“

„Na pověry nevěřím. A i kdyby, každý přece ví, že česnek upíry odpuzuje.“

„Tak vy si skutečně myslíte, že existence upírů je pověra? A co když je pověrou jenom to, že nemají rádi česnek?“

„Snad mi nechcete namluvit, že jste upír?“ zakroutil jsem nevěřičně hlavou.

„A proč bych vám měl namlouvat něco, co je pravda? Ale nemusíte se mě bát. Nejsme zdaleka tak krvelační, jak se o nás vypráví. Ve skutečnosti jsme skoro vegetariáni. A ze všeho zeleného, co roste na zemi nebo i pod ní, máme nejraději právě česnek.“

„Copak česnek před upíry nechrání?“ zeptal jsem se. V duchu jsem si ale myslel, že si ze mne ten muž dělá jenom legraci.

„Samozřejmě, že chrání. Když máme dost česneku, tak proč bychom se živili něčím jiným? Dodneška se na vesnicích udržuje zvyk, že se někde v suchu pěkně pod střechou suší česnekové věnce. A zároveň chrání svoje majitele. Přece nezakousnu svého chlebováře, vlastně

‘česnekodárce’, nebo ne? Ale když dojde česnek, to je potom doopravdy zle. Žádná jiná zelenina není tak zdravá a bez česneku to prostě není ono. Něčím si potom musíme vylepšit jídelníček a ze všeho nejstravitelnější je bohužel lidská krev.“

Při těch slovech se náš fatranský Drákula zasmál a znovu vycenil svoje dlouhé špičáky. Pomalu jsem mu začínal věřit.

„A to jste doopravdy nesmrtelní?“ zeptal jsem se vyděšeně.

„Tak trochu. Ve skutečnosti jsme jenom hodně dlouhověcí. Asi to způsobuje právě ten česnek. Já už tady žiju stovky let. A moji prapředci, ti přišli do těchto končin s prvními Slovany. Jestlipak víte, proč nejvíc evropských upířích pověstí pochází právě z míst původního slovanského osídlení?“

„No to nevím. A jestli mi chcete namluvit, že i za to může česnek, tak to už vám věřit nebudu.“

„No vidíte, vždyť jste na to vlastně přišel sám. Staří Slované měli přece česnek také rádi. A aby ho měli stále po ruce, často ho vysazovali kolem svých hradíšť. Proto jsme se jich tak drželi. A dnešní archeologové, ti medvědí česnek přímo zbožňují. Pokud si všimnou jeho výskytu na nějakém atypickém místě a začnou v okolí kopat, skoro pokaždé tam narazí na pozůstatky dávného osídlení.“

Chléb jsme dojedli a česnekových cibulek už také moc nezbyvalo. Letní bouřka skončila stejně rychle, jako přišla a ve mně zvítězil strach z neznámého nad zvědavostí.

„Počasí se už umoudřilo, mě čeká ještě dlouhá cesta a nerad bych zatměl,“ řekl jsem. Pak jsem vstal a oprášil si před jeskyní z kalhot úlomky uschlého listí. Drákula se se mnou rozloučil, zůstal sedět v jeskyni a dojídal tam poslední cibulky. Prý musí ještě dobrou hodinku počkat, než hlína aspoň trochu oschne. Pak vezme do ruky rýček a půjde si doplnit zásoby. Poděkoval jsem mu za úkryt, za česnek i za zajímavé vyprávění a začal se šplhat strání vzhůru zpátky na cestu. Upíří česnekový mejdan pro mne právě skončil.

Celou cestu až na Ostrou skálu jsem spěchal a co chvíli se otáčel dozadu. Potřeboval jsem se přesvědčit, jestli si to můj známý s tím svým vegetariánstvím přece jenom nerozmyslel. Nikdo mne ale nepronásledoval a já jsem ještě za světla šťastně dorazil zpátky do Frivaldské doliny.

Nikdy se už asi nedozvím, jestli jsem toho dne potkal skutečného upíra, nebo jenom šprýmaře. Ať tomu bylo tak nebo tak, ten muž měl v mnohém pravdu. Lékařská věda dodnes nedocenila účinek česneku na lidské zdraví. Nejedno hradíště našli archeologové skutečně jenom díky tomu, že si nejprve všimli porostů medvědího česneku.

A já sám jsem si tenkrát oblíbil česnek natolik, že se už bez něj nedokážu obejít. Rok co rok sem jezdím. Někdy si vylezu na Klák i se spacákem a přespím jednu nebo dvě noci v upíří jeskyni. Je to nádhera, když se tam mísí pach tlejícího bukového listí s vůní kvetoucího česneku. Strach už dávno nemám a dodnes mne tam žádný upír nepřišel navštívit.

A to je všechno. Věřte mi nebo ne, nic z toho jsem si nevymyslel.

III.

Dovyprávěl a u našeho stolku zavládlo ticho. Jedna věc mě na jeho příběhu zarazila, a tak jsem se po chvíli ozval: „A kde vlastně ten váš Frivald a Frivaldská dolina leží. Včera jsem se díval do mapy, ale žádnou takovou vesnici ani dolinu jsem na ní nenašel.“

„A ani jste ji najít nemohl. Po válce se i na Slovensku přejmenovávaly německé názvy. Frivald - tak se přece až do osmačtyřicátého roku jmenovala dnešní Rajecká Lesná. Zapomněl jsem, že na rozdíl ode mne to nemůžete pamatovat.“

„Copak vy to pamatujete, vždyť nevypadáte ani na padesát. Tak jak to můžete vědět?“

„Na svůj věk skutečně nevypadám. Jezte raději česnek a pochopíte to. Za těch více než 70 let, co jsem ho na Kláku poprvé ochutnal, ho tam ani trochu nebylo. Sám se o tom můžete přesvědčit a nemáte se čeho bát. Hory jsou velké a upírů je málo. A i kdyby, medvědí česnek vás přece spolehlivě ochrání.“ Zasmál se a jeho úsměv mně připadal tak nějak zvláštní.

IV.

Tohle všechno se odehrálo teprve včera. Dal jsem na jeho radu a hned zrána jsem se vypravil na Klák. Povím vám, ty rozkvetlé bíloželené česnekové lány, to je prostě nádhera.

Říká se, že historie se opakuje. Mně dnes ráno sice žádný autobus neujel, ale na začátek června bylo také proklaté dusno. Ještě že jsem si včera nechal vysvětlit, kde najít upíří jeskyni. A tak tu teď sedím, kromě omamné česnekové vůně necítím vůbec nic a venku začíná první letošní bouřka.

V hlavě se mi postupně vybavuje celý včerejší příběh. Mám pocit, že ten muž nelhal. Ale řekl mi doopravdy všechno, nebo toho raději část zamlčel? Konečně také vím, proč se mi včera zdál jeho úsměv takový divný. Že jsem si to neuvědomil dřív! Copak může úsměv vypadat přirozeně, když se při něm snažíte schovat dlouhé špičáky?

Zvenku se najednou ozvaly kroky. Blíží se k jeskyni a já mám hrozný strach z toho, co bude následovat...